

Ministerie van Economische Zaken

via <https://www.internetconsultatie.nl/wijziginglagereregelgevingwarmte/reageren/>

Ons kenmerk 2017.0041
Behandeld door Roel Kaljee
E-mail rkaljee@energie-nederland.nl
Datum 31 augustus 2017
Onderwerp Reactie Energie-Nederland op de consultatie Wijziging lagere regelgeving Warmtewet

Geachte mijnheer, mevrouw,

Op 22 mei 2017 is een voorstel tot wijziging van de Warmtewet aan de Tweede Kamer aangeboden. De Warmtewet bevat een aantal delegatiebepalingen. Deze worden ingevuld in het Warmtebesluit en de Warmteregeling. Energie-Nederland geeft in deze consultatie graag haar reactie op de wijzigingsvoorstellen voor het Warmtebesluit en de Warmteregeling.

Energie-Nederland ziet in de voorgestelde wijzigingen zowel positieve als zorgwekkende ontwikkelingen. Voorbeelden van de eerste zijn de voorgenomen aanpassing van de storingscompensatieregeling en de mogelijkheid voor product/prijsdifferentiatie.

De voornaamste punten van zorg zitten in de voorgenomen regulering van de aansluitbijdrage, de reductiefactor bij lagere temperaturen en de eenzijdige aanpassing van een aantal parameters waarop het maximum leveringstarief wordt bepaald. Energie-Nederland verzoekt met klem de voorliggende herzieningen te heroverwegen en licht dat onderstaand nader toe.

In de voorliggende regelgeving is getracht om nauwkeurig aan te sluiten bij de zeer vele praktijksituaties die er zijn met levering van ruimteverwarming, op verschillende temperatuurniveaus, al of niet in combinatie met tapwater, al of niet in combinatie met koudelevering en al of niet direct aan de consument dan wel via een collectieve levering aan een doorleverancier. Op zich kan deze benadering correct zijn, hij leidt echter in de praktijk tot een onoverzichtelijk geheel van vele NMDA-tarieven (afhankelijk van het type afleverset, de gebruikte reductiefactor bij temperaturen onder de 70 graden, of de gecombineerde levering met koude etc.). Dat maakt de invoering ervan zeer complex en zal naar verwachting tot alleen maar meer (communicatie) problemen leiden, omdat het nu voor de klant helemaal lastig is geworden om te bepalen welke regeling van toepassing is op zijn situatie. De warmteleveranciers zullen deze complexiteit moeten uitleggen, wat tot voorzienbare teleurstelling en schade aan imago en vertrouwen in het product zal leiden. In plaats van een stap vooruit, betekent dit een grote stap achteruit. Net op het moment dat stevig wordt ingezet op de warmtransitie en warmtenetten daar een belangrijke rol in gaan spelen, zoals het Ministerie van Economische Zaken zelf ook aangeeft.

Energie-Nederland dringt er dan ook met klem op aan de voorgestelde regelingen aanzienlijk te vereenvoudigen, met name aangaande de, aansluitbijdrage, de afsluitbijdrage, de afleverset, de levering op verschillende temperaturen en de levering van koude.

In het verlengde daarvan benadrukt Energie-Nederland nog maar weer eens dat de rendementen nog steeds onder het gewenste redelijk rendement zitten. Graag vernemen wij hoe de wetgever de balans tussen de leveringsverplichting van de vergunninghouder en de minder wordende middelen die via de tarieven worden verkregen, wil herstellen? In dit verband wordt ook gewezen op het advies van de Raad Van State die eveneens aandacht vraagt voor de lage rendementen van de warmtebedrijven in relatie tot de leveringsverplichting en de daling van de tarieven.

Algemeen

Energie-Nederland gaat ervan uit dat onder de Warmtewet één Besluit en één Regeling komen te vallen waarin alle aangekondigde “nadere regels” worden verwerkt. In het verlengde daarvan ontbreekt de nadere uitwerking van de reductiefactor bij lagere temperaturen in de Regeling.

Is het nog steeds het streven om de gewijzigde wet- en regelgeving in werking te laten treden per 1 januari 2018? Los van het door te lopen politieke besluitvormingsproces vereisen de voorgestelde wijzigingen, waaronder die in het Warmtebesluit en de Warmteregeling, aanzienlijke wijzigingen in technische- en klantsystemen die geïdentificeerd en geïmplementeerd moeten worden. Bent u daarom voornemens om een implementatieperiode te hanteren?

Warmtebesluit

Ad: Het opschrift van paragraaf 2 komt te luiden: Tariefregulering

Hiermee wordt afstand genomen van NMDA als reguleringssystematiek. Veel langdurige contracten en concessies van bedrijven zijn gebaseerd op toepassing van het NMDA-beginsel als grondslag voor de kosten voor de levering van warmte. Hoe kunnen de bedrijven blijven voldoen aan deze afspraken, nu de wet hen voorschrijft om de tariefregulering in het warmtebesluit te volgen?

Artikel 1a (verschillende temperaturen)

Voorgesteld wordt op het maximum GJ-tarief voor warmtelevering met een aanvoertemperatuur onder 70 graden een reductie factor toe te passen. Als reden wordt aangevoerd dat de gebruiker extra kosten voor verwarming moet maken indien de aanvoertemperatuur onder de 70 graden ligt. Hier kan het volgende over worden opgemerkt.

De reden dat er een reductie op de gereguleerde GJ-prijs zou moeten komen bij een aanvoertemperatuur onder 70 graden is ons volstrekt onduidelijk. Ten eerste leidt het feit dat een gebruiker zelf energie toevoegt om tot een verhoogde temperatuur te komen automatisch ook tot een lagere energie afname (GJ's) uit het warmtenet, de hoeveelheid totale benodigde energie (verbruik in de woning) verandert immers niet. Ten tweede is de energieafname (GJ) onafhankelijk van de aanvoertemperatuur uit het warmtenet. De energieafname is immers het product van het temperatuurverschil en de flow over de aansluiting. Het maakt voor de energieafname bij een gelijk temperatuurverschil en flow dus ook niet uit hoe hoog de aanvoertemperatuur is. Bij een aanvoer-retour van 90-70 en 50-30 is de energieafname bij gelijke flow exact gelijk.

Voorstel is dan ook om **geen** uitvoering te geven aan de mogelijkheid om verschillende maximum GJ-prijzen voor verschillende temperatuurniveau 's vast te stellen, daar bestaat zoals boven gesteld geen enkele logische reden voor. Als er al met verschillende prijzen gerekend zou moeten worden dan zouden **de vaste kosten** kunnen worden bekeken, echter de regulering van het maximumtarief voor afleversets houdt daar feitelijk al rekening mee houdt. Immers indien een verbruiker voor eigen rekening tapwaterapparatuur gebruikt dan krijgt deze verbruiker geen afleverset of slechts een afleverset voor alleen ruimteverwarming in rekening gebracht. Daarmee is er reeds in voorzien dat betreffende verbruiker niet betaalt voor warm tapwater apparatuur aan de warmteleverancier.

Samengevat: de klant heeft indien deze extra energie toevoegt aan de geleverde warmte, al een lager verbruik en een lager tarief voor de afleverset en dus lagere kosten. Een extra reductiefactor is daarmee niet nodig en zal verder leiden tot de volgende praktische bezwaren:

Noodzaak van inzicht in extra kosten, algemeen maar ook per klant

De bepaling van de extra kosten voor de verbruiker moet eenduidig zijn vast te stellen en ook daadwerkelijk door elke klant die de reductie ontvangt, aanwezig zijn. Dat houdt in dat bij de bepaling niet kan worden volstaan met een forfaitaire bepaling van de extra kosten die gemaakt worden als gevolg van een lagere leveringstemperatuur, maar dat ook daadwerkelijk moet worden aangetoond dat deze extra kosten gemaakt worden. Anders zouden de verbruikers onterecht een reductie ontvangen. Het ligt voor de hand de bewijslast hiervan bij de verbruiker te leggen, omdat alleen deze inzicht heeft in de feitelijke situatie binnenshuis. In de voorgestelde bepaling is echter gekozen voor een 'willekeurig' kortingspercentage op het maximum GJ-tarief in de veronderstelling dat die (variabele) korting ongeveer wel overeen zal komen met de kosten die de verbruiker extra moet maken om warm tapwater in te kopen of zelf op te werken zonder dat duidelijk is of inderdaad sprake is van meerkosten voor de verbruiker dan wel minder kosten voor de leverancier.

Daarnaast kunnen de tariefffecten voor het onderscheid tussen warmtelevering op verschillende temperaturen zoals in dit Besluit gemaakt wordt zelfs contraproductief zijn voor de groei van warmtenetten. Voor de toekomst gaat warmte met lagere temperatuur belangrijker worden omdat daarmee meer (rest) warmtebronnen kunnen worden uitgekoppeld. Er ontstaat echter nu het gevaar dat ombouw van bestaande binnen installaties om ze geschikt te maken voor lage temperatuur door de tariefdifferentiatie niet kan worden meegenomen in de totale business case. Voor klanten is het niet relevant wat de aanvoertemperatuur is als tegen een redelijke prijs (NMDA) verwarmd en warm tapwater geleverd kan worden. Er is ook geen reden om de prijs voor die leveringen ineens te verlagen. Voorkomen moet worden dat de business cases in die omgeving straks niet meer sluitend zijn door de GJ-prijs voor de netten van de toekomst nu aan te passen.

Wij zien voorts dat het voorstel is om de maximumtarieven voor huidige WKO-projecten waar met lage temperatuur gewerkt wordt ook meteen in te voeren, terwijl het ministerie eerder heeft toegezegd dat een eventuele wijziging van de tariefregulering voor lagere temperatuursystemen pas in werking zou treden zodra een project een looptijd van 15 jaar bereikt. We moeten constateren dat een overgangsregeling nu alleen voor de levering van koude wordt gehanteerd.

De tekst van artikel 1a, lid 1 sub b, onder de nummers 2 en 3 lijkt niet helemaal te kloppen. Daar staat het woordje "en" aan het slot terwijl in de Toelichting over "of" gesproken wordt. Onder nummer 3 ontbreekt achter "de leverancier" nog een stuk tekst.

Artikel 1a lid 2 voegt niets toe ten opzichte van artikel 5 lid 4 van de Warmtewet, en kan dus vervallen.

Artikel 3 (vaststellen maximumtarief verbruiksonafhankelijke deel)

Artikel 3, lid 1 onder c.: waarom wordt hier uitgegaan van de gasmeetkosten voor een G6 aansluiting en niet van de warmtemeetkosten (gezien het feit dat voor de aansluitbijdrage, afsluitbijdrage en de kosten voor de afleverzet wordt gekozen voor het principe van kostenoriëntatie)?

In artikel 3, derde lid, van het Warmtebesluit staat in de formule tweemaal de waarde '3 kW' vermeld, maar wordt vervolgens bij de duiding van de parameters (en in de toelichting) de waarde '5 kW' gehanteerd. Welke waarde is de juiste?

Voor het tarief voor warmte < 30 graden wordt een rekensom gemaakt. De uitkomst van deze rekensom is een verschil voor het BT van 310 euro, terwijl het tarief zelf volgens de toelichting op de warmteregeling op 300 euro is gesteld, wat is de reden van deze afwijking?

In artikel 3 is niet geregeld met maximum aan vaste kosten gerekend kan worden in het geval sprake is van een collectieve levering van tapwater. Op welke wijze wordt het maximum voor de vaste kosten berekend bij de levering van (de)centraal opgewekt warmtapwater?

In artikel 3 wordt niet ingegaan op het gebruiksonafhankelijke deel van de vaste kosten voor centrale aansluitingen van meer dan 100 kW. Op welke wijze zullen regels worden gesteld voor het vastrecht van deze aansluitingen? Uitgangspunt hierbij dient een vermogensafhankelijke prijsstelling te zijn. In de praktijk komen centrale aansluitingen voor die oplopen tot wel 5.000 kW aansluitvermogen. De gebruiksonafhankelijke kosten op basis van NMDA voor een dergelijk grote aansluiting liggen ongeveer **zeventigmaal** hoger dan de gebruiksonafhankelijke kosten conform de Warmtewet bij een verbruiker tot en met 100 kW.

Om recht te doen aan zowel de positie van de klant met een centrale aansluiting alsook de warmteleverancier dient met vermogensafhankelijke kosten te worden gewerkt en kan **niet** worden uitgegaan van één (gemiddeld) bedrag.

In de huidige uitwerking van de Warmtewet wordt voor alle verbruikers t/m 100 kW wel met één bedrag gewerkt. Die uitwerking heeft tot gevolg dat zakelijke klanten tussen de 40 en 100 kW sinds de inwerkingtreding van de Warmtewet verlieslatend zijn geworden en nauwelijks nog op een bedrijfseconomisch verantwoorde wijze aan te sluiten zijn.

In artikel 3, 2e lid wordt aangegeven dat verschillende warmteleveranciers op één adres gezamenlijk niet meer dan het maximumtarief mogen vragen. Dit houdt in dat tussen verschillende leveranciers, veelal de leverancier van de warmte voor ruimteverwarming en een verhuurder van het apparaat voor tapwater (bijvoorbeeld de verhuurder van de woning of een andere derde) moet worden afgestemd. Een dergelijke afstemming is in de praktijk niet werkbaar en kan tot een reeks van individuele tarieven leiden omdat de huurbedragen van apparaten voor tapwater mogelijk per woning variëren.

Tevens bestaat de mogelijkheid dat de leverancier van de ruimteverwarming warmte 'gestraft' wordt voor slecht presterende tapwater apparaten van die verhuurder. Immers de gebruiker betaalt veelal een vast bedrag (huur) plus variabele verbruikskosten (elektriciteit of gas). Dit zal met name het geval zijn indien het tapwater middels een warmtepomp(boiler) wordt opgewekt, waarvan het opwekrendement (jaarlijks en

tussen woningen onderling) kan fluctueren. Zelfs is denkbaar dat individuele bewoners de hogere elektrakosten (door een tegenvallend rendement van de van verhuurder gehuurde warmtepomp(boiler)) zou willen afwentelen op de leverancier van warmte voor ruimteverwarming.

De genoemde werkwijze lijkt ons vanwege bovenstaande niet werkbaar en tot ongewenste effecten leiden. Het artikel is bovendien niet nodig, aangezien in artikel 5 reeds een lager tarief voor de afleverset voorzien is als geen tapwater wordt geleverd en dus de situatie zoals die gepoogd wordt te ondervangen in artikel 3, tweede lid, te ondervangen.

Een aanvullende regeling op dit onderwerp lijkt daarmee **complex, niet wenselijk en niet nodig**, en artikel 3 lid 2 zou daarom moeten **vervallen**. Zie ook de opmerkingen bij artikel 1a.

Artikel 4 (gebruiksafhankelijk deel van de maximumprijs)

In dit artikel wordt voor elke temperatuurcategorie zoals vermeld in artikel 1a, eerste lid, van het Warmtebesluit aangegeven hoe het gebruiksafhankelijke deel van de maximumprijs wordt vastgesteld, behalve voor de temperatuurcategorie zoals vermeld in artikel 1a, eerste lid sub b onder 3, van het Warmtebesluit (temperatuur tussen 30 en 70 graden waarbij warmtapwater door een derde geleverd wordt). Zie ook hetgeen hierover onder artikel 3 in dit commentaar vermeld is.

Zoals wij bij artikel 1a hebben aangegeven is er **geen** enkele logische reden om het gebruiksafhankelijk deel van de maximumprijs te variëren bij verschillende temperaturen. Artikel 4 1b en 1c kunnen dan ook geschrapt worden.

Artikel 4a (koudelevering in geval van warmte/koude systemen)

Artikel 4a, lid 3 j° lid 4: Bij warmte-koude systemen wordt een maximumtarief voor koude levering voorgesteld. Dit maximum wordt bepaald op basis van een percentage van de kosten van de warmtelevering in enig jaar. De formule is echter zo opgeschreven dat hierin ook een volume-component warmtelevering zit terwijl er geen volumecomponent (variabel maximumtarief) gerelateerd is aan de koude levering. Hierdoor ontstaat de situatie dat de prijs die in rekening mag worden gebracht voor koude afhangt van het warmte volume. Dit is een benadering die niet gebaseerd is op haalbaarheid¹. Stel er is sprake van een warme winter, dan daalt ineens het maximum koude-tarief per eenheid koude in de zomerperiode. Koude wordt bovendien meestal niet variabel afgerekend. Een **vast bedrag** is daarom te prevaleren boven een warmteafhankelijk bedrag en alleen toe te passen bij woningen.

In het advies van Haskoning is de aanbeveling gedaan om een onderscheid te kunnen maken tussen zakelijke en huishoudelijke klanten t.a.v. de levering van koude. Energie-Nederland onderschrijft die aanbeveling, omdat warmte-koudesystemen integrale systemen zijn, waarbij de klant zelf bepaalt of hij het

¹ Een rekenvoorbeeld: stel dat GKwk = 100 en Pmax = 80. De kosten van de Leverancier (GKwk) zijn dus hoger dan dat hij uit omzet warmte (Pmax) haalt. Om winst te maken heeft Leverancier dus ook omzet koude nodig. Uit de formule komt dan: %max koude wk = $(100-80)/100 \times 100 = 20\%$. Het tarief en de omzet koude wordt dan 20% van warmte (maximaal). 20% van 80 is 16. Ergo: de totale omzet van de leverancier wordt dan $80+16=96$ terwijl zijn kosten 100 zijn. Leverancier kan dan niet rendabel werken.

Tweede rekenvoorbeeld: stel dat GKwk = 95 en Pmax = 100. De kosten van de Leverancier (GKwk) zijn dus lager dan dat hij uit omzet warmte (Pmax) haalt. Leverancier maakt dus wat winst. Uit de formule komt dan; %max koude wk = $(95-100)/100 \times 100 = -5\%$. Het tarief en de omzet koude wordt dan negatief % van warmte: -5%. Wat houdt dat in, dat Leverancier geldt moet terugbetalen?

Beide voorbeelden leiden niet tot een rendabele casus voor Leverancier.

bronwater gebruikt om mee te koelen of om mee te verwarmen. Vraag is waarom het advies van Haskoning niet is overgenomen?

‘Gemiddelde werkelijke kosten’ staat onder lid 4 omschreven als de gemiddelde werkelijke kosten van de leverancier, dit moet echter zijn de gemiddelde kosten van een representatieve dwarsdoorsnede zoals beschreven staat in lid 6.

In lid 7 wordt verondersteld dat koude levering beëindigd/opgezegd kan worden. Indien sprake is van WKO-systemen, met als product “lauw water”, dan is dit uitgangspunt onjuist:

Bij systemen met “lauw water”-levering wordt noch warmte noch koude geleverd. Er wordt bronwater (“lauw water”) geleverd, dat achter de leveringsgrens door de klant zelf gebruikt wordt om, afhankelijk van de klantbehoefte, warmte of koude te produceren middels een warmtepomp. Er is daarmee dus überhaupt geen sprake van koudelevering. Indien een klant geen koude wenst kan de klant ofwel de installatie tijdelijk uitschakelen zodat geen koude geproduceerd wordt, ofwel zich geheel laten afsluiten van het systeem.

Indien met WKO-systemen andersoortige systemen worden bedoeld (systemen met een WKO als bron, maar waar hogere temperatuur warmte bij de verbruiker wordt geleverd) dan is deze stelling om een aantal redenen **niet gewenst**:

- **Financieel:** Het wel of niet financieel haalbaar zijn van de installatie en exploitatie van een duurzame energie-installatie, zoals een WKO-installatie, is opgebouwd uit de investering, de exploitatiekosten en de inkomsten. Koude maakt daar integraal onderdeel van uit. Het is duurzaam opgewekte energie, waarvan de levering het mogelijk maakt voor marktpartijen om te investeren in technieken zoals WKO.
- **Continuïteit levering:** Koude maakt onlosmakelijk onderdeel uit van het duurzame energie-concept WKO. Levering van koude is noodzakelijk om de langjarige goede werking van het duurzame energiesysteem mogelijk te maken.
- **Juridisch:** Levering van koude is noodzakelijk om te voldoen aan de milieueisen (vergunning), waar een energetische balans wordt voorgeschreven.

De keuze van consumenten of zakelijke partijen voor wel of niet koudelevering, is vooral een keuze die bij aanvang van het huur- of koopcontract gemaakt moet worden én die wordt vastgelegd in een aansluit- en/of leveringsovereenkomst. Aanpassing van de uitgangspunten waaronder de levering is gerealiseerd en wordt bedreven is ongewenst en niet mogelijk zonder passende compensatie².

Bovendien leidt de mogelijkheid tot afsluiten tot een kostenverhoging voor de klanten die *wel* op het systeem aangesloten blijven, door verminderde afname worden de regeneratiekosten voor de bron hoger. Via de formule zal het % voor de kosten van koudelevering namelijk stijgen bij een stijgende GKwk. Het betreffende artikel of de Toelichting dient daarop aangepast te worden: klanten kunnen niet opzeggen in verband met het integrale karakter van WKO. Zo wordt voorkomen dat de indruk ontstaat dat jaarlijkse beëindiging van koude levering bij WKO-systemen mogelijk c.q. gebruikelijk is.

Lid 8 vereist nadere verduidelijking. De overgangstermijn van 15 jaar is wat de tekst van het Besluit betreft gekoppeld aan de inwerkingtreding van een wetsartikel. Uit de Toelichting lijkt echter te volgen dat die 15 jaar enkel gekoppeld is aan de ingebruikname van het WKO-project. Dat laatste zou kunnen betekenen dat projecten die de 15 jaar looptijd benaderen of al doorlopen hebben, direct na de inwerkingtreding van

² Ter illustratie een vergelijking met een huurwoning: Stel dat een klant een woning huurt en na een aantal jaar besluit dat bijvoorbeeld de derde slaapkamer niet meer nodig is en dus de huur – gerelateerd aan die derde slaapkamer – niet meer gaat betalen. Het is duidelijk dat dit een onwerkbaar idee is. Als het aanbod van de verhuurder de huurder niet (meer) past, dan is het beter om een andere, beter passende, woonruimte te zoeken óf om vooraf goed na te denken of het aanbod, met alle bijbehorende verplichtingen en kosten, wel goed past.

de wet en het Warmtebesluit onder de nieuwe regeling vallen en dus geen overgangstermijn kennen. Dit is verwarrend en ongewenst. Voorgesteld wordt dat de gewijzigde regelgeving geen betrekking heeft op reeds bestaande projecten, die vóór de inwerkingtreding van de gewijzigde wet al in gebruik waren gesteld c.q. waarover reeds afspraken met projectontwikkelaars gemaakt zijn.

Artikel 5 (aansluitingen en aansluitkosten)

Administratiekosten

De uitvoering van het bepaalde in dit artikel vergt een uitvoerig onderzoek door de ACM naar de kosten voor verschillende soorten van (fysieke) aansluitingen. Hetzelfde geldt voor de vaststelling van de kosten voor de verschillende soorten afleversets (artikel 5a) en de verschillende vormen van afsluiting (artikel 5b). Veel van de gegevens die nodig zijn voor de bepaling van de parameters zijn in de boekhouding van de warmtebedrijven op dit moment niet zondermeer beschikbaar in de vorm die het voor de ACM mogelijk maakt snel tot de vaststelling over te gaan. Hier dient rekening mee gehouden bij de termijn van inwerkingtreding van de betreffende wetsartikelen? Bij het aanbieden van de wet is aangegeven dat de lastendruk voor de warmte leverende bedrijven nauwelijks zouden toenemen (niet meer dan € 5.520 voor het opstellen van het duurzaamheidsverslag en niet meer dan € 4.140 voor het verstrekken van informatie aan potentiële producenten van warmte. De gegevens die echter ingevolge deze regelingen apart (en met terugwerkende kracht) moeten worden boek gehouden en vertrekt aan de ACM leiden tot een aanzienlijke lastenverzwaring. Niet alleen is aanpassing van de boekhouding noodzakelijk, ook dient deze aanpassing met accountants te worden besproken, evenals dat de procedures voor de administratie van de monteurs dient te worden aangepast en ingevoerd. Per bedrijf gaan deze kosten al gauw in de tienduizenden euro's lopen, een veelvoud van de bij de wet aangegeven lastendruk, voor dit onderdeel alleen al.

Wat is 'de' aansluitbijdrage?

Uit het Verslag van de Tweede Kamer over het voorstel tot wijziging van de Warmtewet blijkt dat bij veel Kamerleden de indruk bestaat dat de maximum aansluitkosten de volledige bijdrage betreft die betaald wordt (door verbruikers) voor een aansluiting op het warmtenet.

Enerzijds wordt niet direct begrepen dat het in het wetsvoorstel alleen gaat om een door ACM berekend landelijk gemiddelde van de kosten voor het fysiek aanleggen van een stukje leiding van een (hoofd)net naar een woning /gebouw; anderzijds blijkt niet dat de Kamerleden zich ervan bewust zijn dat de aansluitkostenbijdrage niet in rekening wordt gebracht bij verbruikers maar bij projectontwikkelaars/ bouwbedrijven/woningcorporaties en deel uitmaken van de totale stichtingskosten van een woning. Slechts bij de zogenoemde eigen bouwers (ca. 5% van het totale bouwbestand) is de bouwer/eigenaar (bij uitzondering) ook degene die de eerste verbruiker is.

Hoewel de aansluitkosten voor gebouwen buiten de scope vallen van de leveringsrelatie tussen verbruiker en leverancier (waarop de Warmtewet gericht is) en steeds worden vastgesteld in de relatie projectontwikkelaars, gemeenten en warmtenetbeheerder (buiten de scope van de Warmtewet) wordt zij hier toch getrokken in deze leveranciersrelatie en binnen de scope van de Warmtewet. Dit leidt tot enorm veel misverstanden zoals al blijkt uit de door de Kamer gestelde vragen.

Ook blijkt uit de reacties van de Kamerleden dat een deel van hen van oordeel is dat naast deze wettelijke aansluitbijdrage helemaal geen andere bedragen in rekening gebracht zouden mogen worden bij verbruikers. Daarmee lijkt het dat zij denken dat de aansluitbijdrage, die nu betaald wordt door de bouwers/eigenaren, betaald wordt door verbruikers en dat die bijdragen enkel bestaan uit de aanlegkosten van een leiding vanaf het net in de straat tot de voordeur van de woning.

Bij de ontwikkeling van een nieuw warmtenet aan een nieuwe bron gaat het echter niet alleen om de kosten voor de aanleg van een huisaansluiting, maar ook de leiding in de straat, het onderstation zelf en de aansluiting naar de warmtebron. Dit geldt ook voor een nieuw distributienet dat wordt aangesloten op een bestaand primair net. Er is m.a.w. geen typische situatie voor een nieuwbouwaansluiting te definiëren. Daarmee is de vaststelling van een aansluitbijdrage voor nieuwbouw een willekeurige exercitie, waarvan de meerwaarde gering is omdat elke situatie per definitie afwijkt en er naast deze berekende gemiddelde kosten voor een stuk leiding van de straat naar de voordeur vrijwel altijd andere kosten zullen zijn die alsnog aan de bouwer/ eigenaar in rekening gebracht zullen moeten worden om de aansluiting te kunnen realiseren en exploiteren. Het gaat dan om een extra projectbijdrage die nodig is om de businesscase dekkend te maken van het aansluiten van een woning of gebouw. Zonder deze extra projectbijdrage komt de aansluiting niet tot stand, dus wat is het nut om een landelijk dekkend aansluittarief van een deel van het benodigde leidingwerk te bepalen, anders dan dat het leidt tot verwarring.

Behalve dat de exercitie om de landelijke gemiddelde kosten voor de aanleg van een max. 25m lange leiding te berekenen weinig zin heeft maar wel veel moeite zal kosten om deze objectief en redelijk te kunnen vaststellen, ontstaan er misverstanden over bedragen die bij verbruikers in rekening gebracht zouden worden. Dit terwijl het projectkosten van bouwers/eigenaren betreft die buiten de scope van de Warmtewet vallen en de resultante zijn van een zorgvuldige afweging door bouwers/woningcorporaties, warmtenetbeheerders en gemeenten om een keuze te maken voor het aansluiten op een warmtenet en het rondkrijgen van de business cases. De vermeende transparantie voor de verbruiker komt er niet, deze zien in hun koop- of huursom immers geen specificatie terug van de stichtingskosten van hun woning of bedrijfspand. De vraag is dus welk doel er is gemoeid met deze exercitie, die zowel de belastingbetaler als ook de bedrijven veel tijd en geld gaat kosten.

Wij dringen er nogmaals op aan om het vaststellen van een aansluitbijdrage te beperken tot die situaties waarin sprake is van een onvoorziene individuele aansluiting op een bestaand net.

Aansluitkosten voor een collectieve (grote) aansluiting

In lid 2 onder c staat dat voor centrale aansluitingen boven de 100 kW de aansluitbijdrage op een maximumbedrag voor een aansluiting gebaseerd wordt. Is dit één bedrag of is het maximum gebaseerd op een formule met een aansluitbijdrage per kW? De grootte van centrale aansluitingen kunnen variëren van iets meer dan 100kW tot duizenden kW. De kosten hiervoor ook.

Aansluitlengte

Uitgegaan wordt van een aansluitlengte van maximaal 25m. Als bij de berekening van de maximum aansluitbijdrage van een te lage gemiddelde aansluitlengte uit wordt gegaan worden de aansluitkosten bij ruim opgezette woonwijken niet gedekt.

Artikel 5a (afsluitingen en afsluitkosten)

Wat wordt bedoeld met “hoofdkraan” in een warmtenet?

Om te voorkomen dat verbruikers vanwege het verschil in kosten tussen een permanente en een tijdelijke afsluiting verzoeken om tijdelijk afgesloten te worden terwijl het verzoek in wezen een permanente afsluiting inhoudt, wordt voorgesteld een maximale termijn van 1 jaar te hanteren. Deze termijn is gelijk aan de termijn die de netbeheerders voor gas en elektriciteit hanteren als grenswaarde voor tijdelijk afsluiten.

Hoe kan voorkomen worden dat vanwege de lage kosten (lager dan doorbetalen van vastrecht) om een oneigenlijke tijdelijke afsluiting wordt verzocht gedurende bijvoorbeeld een tijdelijk verblijf of vakantie in het buitenland. Ter voorkoming dat klanten hiervoor te snel kiezen (en bijvoorbeeld meerdere keren per jaar om een tijdelijke afsluiting verzoeken) zou de drempel van afsluitkosten toch aanzienlijk moeten zijn. Net als bij netbeheer gas zou de optelsom van afsluiten en heraansluiten minimaal gelijk moeten zijn aan de vaste kosten van de aansluiting op jaarbasis.

Om te voorkomen dat huurders zonder medeweten van de pandeigenaar om (tijdelijke) afsluiting vragen en daarmee nadeel voor de eigenaar van een pand ontstaat, hanteren de warmtebedrijven momenteel het beleid dat alleen met instemming van de eigenaar kan worden afgesloten. Dit is ook opgenomen in de Model Algemene Voorwaarden.

Wij stellen voor om **dit ook hier op te nemen**, om te voorkomen dat pandeigenaren of opvolgende huurders op enig moment, onverwacht met heraansluitkosten worden geconfronteerd ten gevolge van een keuze die zij niet zelf hebben gemaakt en die wellicht volgens de huurovereenkomst niet zou mogen worden gemaakt.

Artikel 5b (categorieën afleversets)

Er wordt onderscheid gemaakt tussen meerdere soorten afleversets. In de toelichting lijkt te staan dat alleen de aanschafkosten worden meegenomen. Ergens wordt genoemd dat het ook gaat om onderhoudskosten. Tenslotte wordt ook genoemd dat het gaat om all-in prijzen. Het is aan te bevelen om eenduidig aan te geven welke factoren de kosten voor de afleverset bepalen: aanschaf, kapitaalsvergoeding, installatie, onderhoud incl. materialen en service kosten passend bij 24/7 storingsopvolging.

In de toelichting op het besluit wordt bij 2.4 genoemd:

“Afleversets kunnen namelijk in de praktijk op een aantal functionaliteiten verschillen van de meest voorkomende uitvoering. Daarbij kan worden gedacht aan een hoger of lager debiet bij ruimteverwarming, een hogere of lagere CW-waarde bij warm tapwater, de aanwezigheid van een warmtewisselaar bij ruimteverwarming en de aanwezigheid van regelektronica bij warm tapwater.”

Het gebruik van het woord 'debiet' bij ruimteverwarming werkt verwarrend. Vermoedelijk wordt hier 'vermogen' bedoeld. Verzoek de tekst te wijzigen in '... hoger of lager vermogen bij ruimteverwarming'. Verder, is het juist dat met deze toevoeging (opslag ingeval van hoger of lager vermogen voor ruimteverwarming) wordt bedoeld een hoger vermogen voor bijvoorbeeld zakelijke afnemers met een vermogen tot 100 kW? In dat geval heeft het onze voorkeur dit expliciet te benoemen.

In de toelichting op het besluit staat bij 2.4 aangegeven dat naar verwachting zal worden uitgegaan van een afleverset CW-klasse 4 als standaard voor individuele afleversets. Dit is inderdaad de meest voorkomende set. In dit verband merken wij op dat het huren van een afleverset met meer of minder functionaliteiten geen recht van de klant kan zijn, maar iets is dat de warmteleverancier optioneel kan aanbieden.

Voor het bepalen van een gereguleerd tarief voor centrale aansluitingen > 100 kW geldt analoog aan de bepaling van de verbruiksonafhankelijke kosten voor centrale aansluitingen > 100 kW dat het tarief vermogensafhankelijk dient te zijn (zie het eerdere commentaar bij artikel 3).

Artikel 5c (tariefdifferentiatie)

Wat gebeurt er met bestaande overeenkomsten die aan die nieuwe regels niet voldoen? Kunnen overeenkomsten meeverhuizen met een verbruiker of dient voor ieder adres een nieuwe overeenkomst gesloten te worden?

In de toelichting wordt gesteld dat het aanbod ook moet voldoen aan het criterium van de maximale prijs. Het heeft de voorkeur ook hier, zoals ook in de Warmtewet verwoord, aan te geven dat dit alleen geldt voor het moment van afsluiten, daarna is bijv. bij een looptijd van 3 jaar met een vast tarief de bescherming van het maximumtarief immers niet meer geldig.

De leverancier wordt geacht aan te geven in het aanbod welke effecten er zijn op de opwarmtijd e.d. van de woning. Dit is echter volledig afhankelijk van de binneninstallatie, die geen eigendom is van de leverancier, waarvan hij de toestand niet kent en waarvan de werking volledig wordt bepaald door de bewoner (openzetten van radiatoren, instelling thermostaat). Als dit een harde eis wordt, zal voor elke situatie een opname moeten worden gedaan en afspraken gemaakt moeten worden over onderhoud en bediening van de binneninstallatie. Dit is ondoenlijk, Al is het alleen al vanwege de afhankelijkheid van de juiste bediening door de klant.

Voorstel: schrappen vanwege onuitvoerbaarheid. Zie ook regeling 3a sub c.

In artikel 5c, tweede lid, van het Warmtebesluit wordt vereist dat de leverancier 'schriftelijk' communiceert. We nemen aan dat veel gebruikte digitale communicatiekanalen als e-mail ook toegestaan zijn.

Artikel 5d (facturering)

Dient onder 'jaar' in dit artikel kalenderjaar verstaan te worden of kan het ook een periode van 12 maanden betreffen? De Toelichting spreekt over een kalenderjaar. Dat strookt niet met de huidige praktijk van afrekening per portie (portfolio gespreid over 12 maanden afrekenen om piekbelasting in de administratie te voorkomen). Een abrupte wijziging van deze bestaande systematiek zou bij sommige klanten kunnen leiden tot een eenmalige forse bijbetaling. Ook voor de leveranciers zou een dergelijke wijziging onwerkbaar worden. Zij zijn veelal ingericht op een facturering per regio. Een systeem waarbij alle klanten tegelijkertijd een rekening ontvangen, zou een enorme druk geven op de klantafhandeling en is onwerkbaar. Ook strookt het niet met tussentijdse verhuizingen. Bovendien is een wijziging van de huidige afrekenmethode voor zover ons bekend geen wens vanuit de verbruikers. Tenslotte is afrekenen per jaargroep gedurende het jaar ook usance bij de gas en elektriciteitslevering. Kort samengevat, ons voorstel zou zijn om niet uit te gaan van een kalenderjaar maar van 'één keer per jaar', zoals ook opgenomen in artikel 2 van het Besluit factuur, verbruiks- en indicatief kostenoverzicht energie.

Artikel 6 (boekhouding)

Dit artikel stelt diverse eisen aan de boekhouding. De warmtebedrijven zullen hiervoor kosten moeten maken door specifiek alle kosten bij te gaan houden per type set, soort meting, soort afsluiting, soort aansluiting etc. Dit gaat wel erg ver in detail. Zie ook de opmerking gemaakt onder artikel 5 aansluitkosten. Deze administratieve kosten zijn niet meegenomen in de informatie aan de Kamer over de administratieve lasten voor de warmte leverende bedrijven. Aangezien deze toenemende kosten geen invloed hebben op een verhoging van het maximum (NMDA) tarief, betekent dit automatisch een vermindering van het toch al

ontoereikende³ rendement van de bedrijven. In de context van de ontoereikende rendementen van de warmtebedrijven lijkt een dergelijke kostenverhoging niet te rechtvaardigen. Zeker niet met de in de warmteregeling aangekondigde verlaging van het niet meer dan anders tarief. Het voorstel is daarom om nader te onderzoeken welke gegevens daadwerkelijk nuttig en noodzakelijk zijn, te overwegen geen nieuwe maximum aansluitbijdrage en reductiefactor in te voeren en een overgangstermijn in te voeren voor het toepassen van de tarieven die gebaseerd zijn op de administratieve exercities naar landelijke, werkelijke gemiddelde kosten.

Artikel 10b (nettoegang warmteproducenten)

Voorstel is om de termijn van 1 maand te verlengen tot 2 maanden. Dit in verband met mogelijke noodzakelijke interne besluitvorming over welke informatie wel/niet prijsgegeven kan worden.

Warmteregeling

Algemeen

Daling van de maximumprijs.

Aangegeven wordt dat de gasprijs zal worden bepaald door het gewogen gemiddelde van de vaste gasprijs voor 1-jaars contracten van de 10 grootste leveranciers. Voor de helderheid graag toevoegen dat deze weging plaatsvindt op basis van marktaandeel.

Verder stellen wij voor om schokken in de maximumprijs tegen te gaan door gasprijs te middelen over enkele jaren. Bijvoorbeeld door het vaststellen van de gemiddelde gasprijs te bepalen door het gemiddelde te nemen van 2 voorgaande jaren en de huidige gasprijs.

Het schrappen van de parameter 'leidingverlies', het hogere rendement voor tapwaterbereiding en de overstap naar het hanteren van de gasprijs uit een 'mandje' van gasleveranciers i.p.v. die van de drie grootste gasleveranciers leiden, ondanks de verlaging van de meerkosten van het elektrisch koken, tot een lager maximumtarief zoals bij de presentatie van de Warmtewet door de Minister al is aangekondigd. Deze consequentie komt nu onvoldoende naar voren in de Toelichting. Inmiddels zijn de voorlopige resultaten van de nieuwste rendementsmonitor bekend gemaakt en zal dit ook moeten worden meegenomen.

In artikel 4, eerste lid, van het Warmtebesluit wordt melding gemaakt van de 'reductiefactor voor de kosten van de verbruiker voor verwarming tapwater'. In het derde lid van dat artikel wordt aangegeven dat in een ministeriële regeling nadere eisen kunnen worden gesteld aan deze reductiefactor. In de Warmteregeling wordt echter niets geregeld omtrent de reductiefactor. Zie onze opmerkingen bij artikel 1a van het Warmtebesluit.

Artikel 2 (vaste kosten)

In de huidige berekeningsmethodiek van de maximumprijs is het elektriciteitsverbruik van de referentie gasgestookte ketel niet meegenomen. Dit is een omissie aangezien het gebruikskosten betreffen die verbruikers op een warmtenet niet hebben. Volgens Milieucentraal is het elektriciteitsverbruik van een

³ Voorlopige resultaten onderzoek Rendementsmonitor 2017 ACM naar rentabiliteit warmtebedrijven 2015 en 2016.

nieuwe HR-ketel 120 kWh per jaar⁴. Volgens Stichting Hier is dit voor een nieuwe ketel 130 kWh per jaar en voor een oudere ketel 500 kWh per jaar⁵. Uitgaande van een mix in de installed base van gloednieuwe en bestaande ketels zou in de maximumprijsberekening (onderdeel “ΔGK”) een verbruik uit de bandbreedte 120-500 kWh moeten worden opgenomen, in plaats van de gebruikte 129 kWh.

Daar staat nog eens tegenover dat het warmteverlies van de afleverset waarvan is uitgegaan (1,26 GJ)⁶ in de praktijk aanzienlijk lager uitvalt doordat het uitgangspunt dat de gehele afleverset een temperatuur van 60 graden heeft niet juist is. Een belangrijk deel werkt slechts op 30-40 graden. Bovendien wordt dit warmteverlies binnen de woning afgegeven en gaat dus niet verloren.

Verzocht wordt om op basis van bovenstaande deze parameters met de juiste waardering **alsnog mee te nemen** in de berekeningswijze van de maximumprijs.

De parameters voor de aanschafwaarde van een CV-ketel en afleverset, alsmede voor de onderhoudskosten, worden als gevolg van de wijziging van de Warmteregeling niet meer als bedragen opgenomen in Warmteregeling, maar zelfstandig door de ACM vastgesteld. In hoeverre wordt de markt hierover geconsulteerd?

De wijze waarop dit geformuleerd is lijkt ervan uit te gaan dat al deze bedragen jaarlijks opnieuw worden vastgesteld c.q. aangepast. Als dit inderdaad gebeurt leidt dit tot jaarlijks schommelende tarieven. De markt is niet gebaat bij deze schommelingen van jaar op jaar dat telkenmale tot onnodige discussie in de sector leiden. Voorstel is om deze parameters voor tenminste drie jaar en ten hoogste voor een termijn van 5 jaar vast te stellen. Dat geeft rust en mogelijkheden voor de sector om verbeteringsslagen te maken om die kosten te optimaliseren.

Niet duidelijk is dat het tarief voor een standaard afleverset bij deze berekening overeen moet komen met de standaard afleverset waarmee bij het vaststellen van de maximum prijs wordt gerekend. Gelet op het feit dat er in de nieuwe systematiek sprake is van drie functionaliteiten (drie soorten afleversets) zullen er ook drie NMDA bepalingen voor de verbruiksonafhankelijke kosten moeten komen. Het is gewenst dit expliciet te benoemen.

Daarnaast ontstaan door het gebruik van de reductiefactor (per klant om de werkelijke situatie te weerspiegelen) er nog meer NMDA-tarieven. Daarmee wordt het NMDA-tarief, dat voor veel klanten al moeilijk te begrijpen is, nog veel ingewikkelder. Dit leidt alleen maar tot nog meer discussie over het tarief, omdat er veel verschillende situaties met verschillende NMDA's gaan ontstaan. Dit is niet meer uit te leggen, en doet sterk afbreuk aan het imago van warmtelevering, net op het moment dat warmtenetten mede nodig zijn om de energietransitie te versnellen.

Wij verwijzen daarom nadrukkelijk naar ons commentaar op het onderdeel temperatuurafhankelijke tarieven en onze oproep hier niet toe over te gaan.

Artikel 3a (informatie in geval van aanbod tariefdifferentiatie)

Ingevolge sub c van dit artikel moet de leverancier allerlei informatie verstrekken over de effecten van niet door haar bekende noch te beïnvloeden factoren zoals de kwaliteit van de binnen installatie, de isolatie, het

⁴ <https://www.milieucentraal.nl/energie-besparen/energiezuinig-huis/verwarmen-op-gas/nieuwe-cv-ketel-of-combiketel-kopen/>

⁵ <https://www.hier.nu/themas/huishoudelijke-apparaten/cv-blijkt-grote-en-onbekende-stroomslurper-0>

⁶ “Rekenmodel Warmtewet De maximumprijs van warmte” van Royal Haskoning

type woning e.d. Het betreft hier de karakteristieken van de binneninstallatie die buiten het zicht van de leverancier vallen en daarom voor de leverancier onmogelijk te beoordelen zijn.

Wat wordt verstaan onder “comfortniveau” en onder het begrip “indien de temperatuur kan verschillen”? Deze bepaling suggereert dat veel transparantie gegeven kan worden die in de praktijk niet goed genoeg te bieden is.

Voorstel: bovenstaande **schrappen** (zie ons commentaar op het Warmtebesluit).

Het voorstel is tevens om de transparantie te beperken tot die feiten die samenhangen met het gebruiksonafhankelijke deel van het tarief.

Artikel 3b (transparante informatie over de prijs)

Om onduidelijkheden te voorkomen, dient deze verplichting zich te beperken tot die situaties zoals genoemd in artikel 5a van de Warmtewet.

In lid 2 van dit artikel wordt bepaald dat een leverancier uiterlijk een maand voor de wijziging van de prijs voor warmtelevering de verbruiker hierover persoonlijk moet informeren. De prijs voor warmtelevering wijzigt doorgaans per 1 januari. Deze prijswijziging kan echter **niet** een maand daarvoor gecommuniceerd worden aangezien de belastingen in de regel worden gewijzigd rond de kerst (eind december). Kunt u aangeven hoe hiermee moet worden omgegaan? Is het mogelijk dat ACM het tariefbesluit eerder bekend maakt (bijvoorbeeld eind oktober) en daarbij rekent met (dan nog) voorlopige bedragen voor de energiebelasting? Of dat ACM het tariefbesluit later in laat gaan, zodat bedrijven hun klanten tijdig op de hoogte kunnen stellen van de wijzigingen?

Artikel 3c (transparante informatie over het opzeggen van de overeenkomst)

In het tweede lid van dit artikel wordt vereist dat de leverancier ‘schriftelijk’ informeert. We nemen aan dat veel gebruikte digitale communicatiekanalen als e-mail ook toegestaan zijn.

Artikel 4 (storingen)

In de bepaling over storingen is het begrip ‘onderbreking van de levering’ vervallen. Ingevolge de (gewijzigde) Warmtewet is een storing een ernstige storing⁷ in de levering waarvan de oorzaak is gelegen in het warmtenet, de aansluiting of de op het net aangesloten in pandige leidingen.

In de memorie van Toelichting op het wetsontwerp is opgenomen dat de leverancier geen compensatie hoeft uit te keren als de oorzaak van de storing **niet** gelegen is in het warmtenet van de warmteleverancier/-netbeheerder maar bijvoorbeeld in de productie-installatie van een warmteproducent of in leidingen van derden. Op dit uitgangspunt wordt één uitzondering gemaakt, namelijk wanneer de oorzaak van de storing is gelegen in het in pandig leidingstelsel van de op het net aangesloten gebouweigenaar, in welk geval de kosten van de compensatie verhaald kunnen worden op de gebouweigenaar. In de tekst van de Regeling staat echter dat een storing die gelegen is in een productie-installatie of leidingen/leveringen van derden valt onder een extreme situatie die slechts dan niet tot compensatie hoeft te leiden als het voorkomen ervan buiten de mogelijkheid van contractuele afspraken

⁷ Een ernstige storing is een storing waardoor de afnemer niet kan afnemen wat overeen is gekomen.

van de warmtenetbeheerder vat. Dit is niet in lijn met de Toelichting op het wetsvoorstel en zou ook niet het uitgangspunt kunnen zijn, aangezien de storingscompensatieregeling net als bij gas en elektriciteit gericht is op het ongestoord functioneren van het netwerk zelf.

Voorstel is om in de **Toelichting op de Regeling** de tweede alinea op pagina 12 te **schrapen** of zodanig aan te passen dat duidelijk is dat met extreme situaties niet bedoeld wordt op storingen in andere met het warmtenet verbonden installaties en leidingen. Bij extreme situaties kan gedacht worden aan onaangekondigde graafwerkzaamheden van derden, extreme stormen, blikseminslag etc.

In de regels over de bepaling van het einde van een storing is onduidelijk op welk niveau het verhelpen van een storing bepaald wordt. Indien dit op netniveau zou zijn dan kan dit betekenen dat een storing ook voor diegenen waarbij de storing al lang verholpen is doorloopt tot de laatste verbruiker weer voldoende warmte krijgt geleverd. Duidelijk moet zijn wat in deze de definitie van (warmte)net is. Het distributienet is vast verbonden aan één of meerdere opwekinstallaties (inrichtingen). Daarnaast is het distributienet op te delen in sub-netten (primair en secundair net) gescheiden door een warmtewisselaar. Om de levering (stroming van water) te kunnen beheersen zijn afzonderlijke distributieleidingen op plaatsen onderling gekoppeld zodat levering 'vanuit twee kanten' mogelijk is; e.e.a. naar analogie bij gas en elektriciteit. Mede daartoe zijn afsluiters in het distributienet opgenomen waardoor delen 'ingesloten' kunnen worden. Van belang is bij het bepalen van het moment van het einde van een storing dat het gaat om een van het totale net af te sluiten deel van dat net zodanig dat een storing in dat deel elders in het net geen storingen (meer) kan veroorzaken.

Het tijdstip van het einde van de storing zou per onderstation/deelnet moeten worden vastgesteld, omdat bij een grote storing de warmtelevering op het ene onderstation/deelnet eerder wordt hervat dan bij het andere en het oneerlijk zou zijn als de verbruikers op een bepaald onderstation/deelnet storingscompensatie ontvangen die gelijk is aan de storingscompensatie voor verbruikers op een onderstation/deelnet die veel langer zonder warmte hebben gezeten.

Tot slot merken wij nog op dat de compensatieregeling niet is bedoeld voor storingen in individuele afleversets. Storingen in individuele afleversets worden conform afspraak met de klant binnen 24 uur verholpen en in geval van die storingen wordt gehandeld conform de terugbetalingsregeling. Het kan niet de bedoeling zijn dat er dubbel (compensatie plus terugbetaling) uitgekeerd moet worden. In het voorstel van wet (34723-2 van 22-05-2017) staat onder artikel 3a lid 1b een storing aan de individuele afleverset abusievelijk nog genoemd als zijnde compensabel.

Met het adresseren van de door ons gemaakte kanttekeningen is een meer gebalanceerde en uitvoerbare wijziging van de lagere regelgeving mogelijk. Energie-Nederland denkt dat alleen dan de beoogde wijziging van de Warmtewet als geheel een stimulans kan zijn voor de gewenste verduurzaming van de gebouwde omgeving en het behalen van de doelstellingen uit het Energieakkoord.

Met het vorenstaande gaan wij ervan uit u voldoende geïnformeerd te hebben. Wij treden graag in overleg om mee te denken en te komen tot concrete voorstellen.

Met vriendelijke groeten,

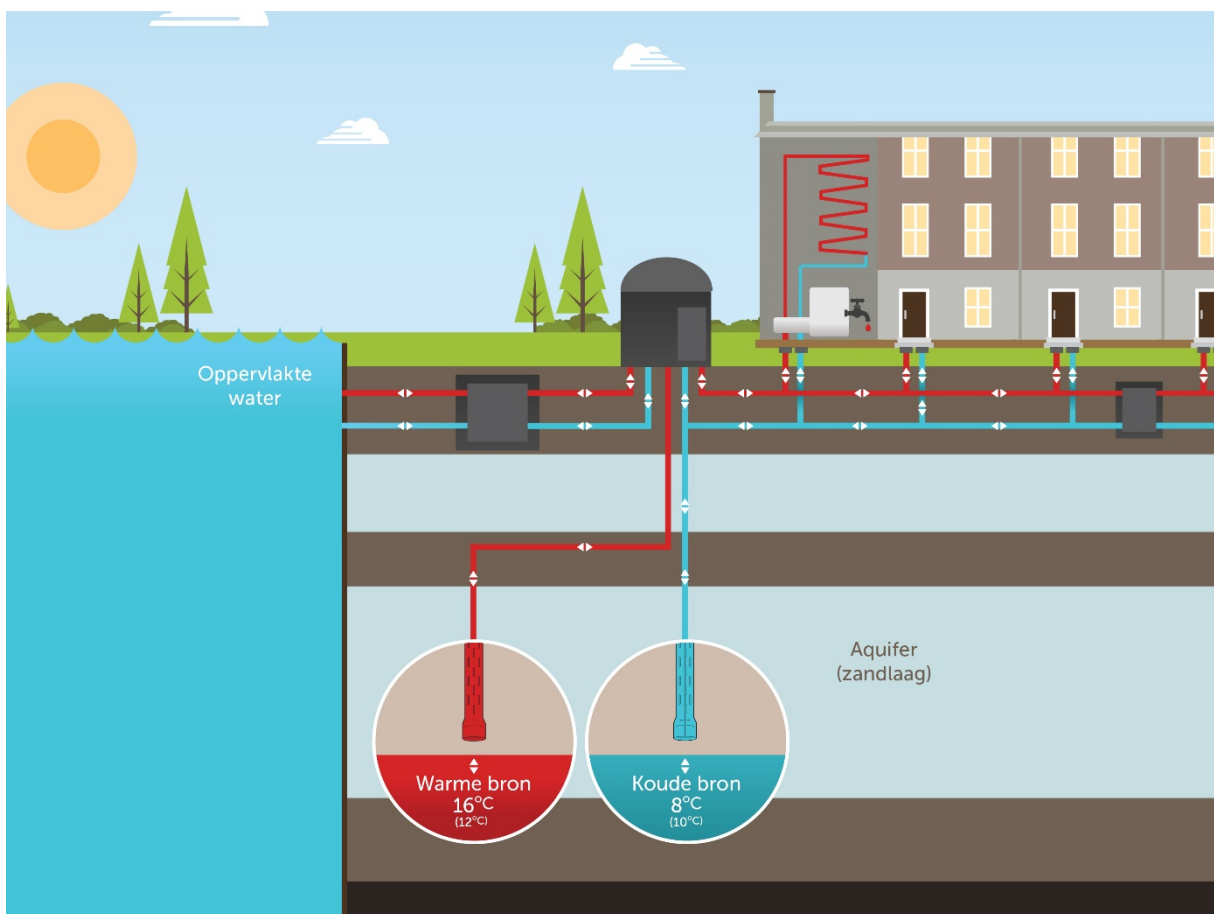
Janine Verweij
directeur

Bijlage

Werking WKO-systemen

Het lijkt erop dat niet altijd geheel helder is wanneer nu precies sprake is van een WKO-systeem en hoe een dergelijk systeem werkt. Indien met een WKO-systeem bedoeld wordt een systeem dat “lauw water” als product oplevert, wordt hieronder uiteengezet hoe het systeem werkt.

WKO-systemen maken gebruik van een ondergrondse warmte/koude-opslag (WKO). Hierbij worden warmte en koude opgeslagen in de bodem. Dit wordt gedaan in zogenaamde aquifers. Een aquifer is een watervoerend pakket in de ondergrond. Uit de aquifer wordt bronwater omhoog gepompt en naar de centrale technische ruimte (CTR) gebracht. Het bronwater is relatief zout en bevat enige vervuiling en wordt om die reden niet naar de woningen gevoerd. In plaats daarvan wordt het bronwater in de technische ruimte fysiek gescheiden van het distributiewater. In de technische ruimte bevindt zich hiervoor een warmtewisselaar, die het bronwater en distributiewater gescheiden houdt, maar waardoor uitwisseling van de thermische energie tussen bron- en distributiewater wel mogelijk wordt. Deze thermische energie bevindt zich vervolgens in het distributiewater waarna het in de woning wordt gebruikt voor ruimteverwarming, koeling en verwarming van tapwater.

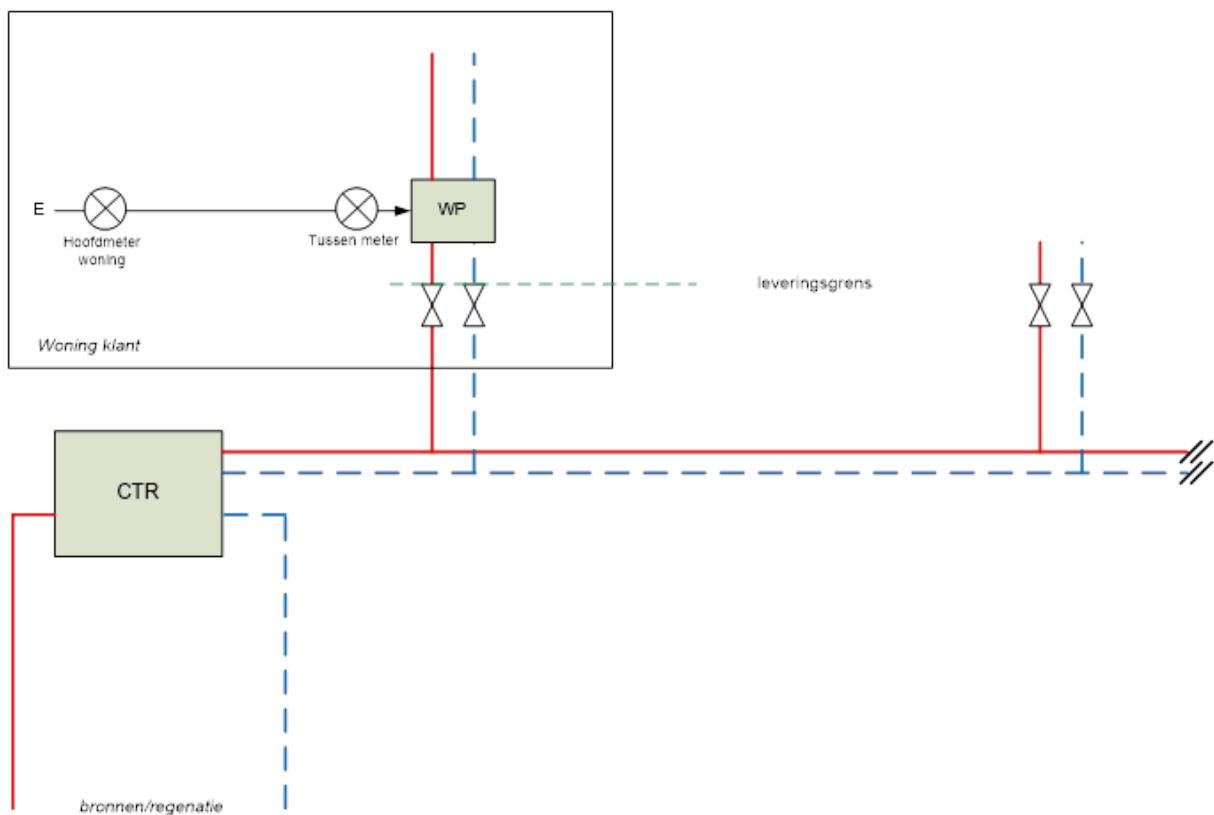

Hoewel in fysieke zin sprake is van een warme en een koude bron, zijn deze beide bronnen samen deel van een samenhangend, technisch niet te scheiden systeem om bronenergie aan woningen te kunnen leveren. In de wintersituatie wordt warmte uit de warme bron naar de woningen gedistribueerd. Het water wordt

uit de warme bron (ca. 16°C) gehaald en geeft zijn warmte in de CTR af aan het distributienet. Het aangevoerde water in de woningen is dan ongeveer 11°C. In de woning, na de leveringsgrens, maakt de warmtepomp hier desgewenst warmte van voor ruimteverwarming van de woning of warm tapwater. Doordat in de woning warmte wordt gemaakt, koelt het water in het distributienet af. Het afgekoelde water in het distributienet (ca. 7°C) geeft zijn "koude" weer af aan de koude bron. Hiermee wordt een koude bron gevormd.

In zomersituatie wordt koude uit de koude bron naar de woningen gedistribueerd. Het water wordt uit de koude bron (ca. 8°C) gehaald en geeft zijn koude af aan het distributienet. Het aangevoerde water in de woningen is dan ook ongeveer 11°C, net als in de winter. In de woning wordt hier desgewenst koeling mee geleverd (de temperatuur van het aangevoerde water is immers lager dan de ruimtetemperatuur) en wordt er ook warm tapwater van gemaakt. Doordat in de woning koude wordt geleverd, warmt het water in het distributienet op. Het opgewarmde water in het distributienet (ca. 17°C) geeft zijn warmte af aan de warme bron. Hiermee wordt een warme bron gevormd.

De hoeveelheid energie die in of uit de bodem gaat, dient in balans te zijn. Dit is een bodem-/milieutechnische eis. Formeel wordt die gesteld vanuit de provincie. De balans is daarnaast gewenst voor een optimale prestatie van het project. Aangezien in het algemeen meer warmte wordt gebruikt dan koude, is er in dergelijke projecten meestal een regeneratiemogelijkheid nodig van de warmtebron. Hierbij wordt warmte in de bodem gestopt. Als dit water warm genoeg is, dan wordt deze warmte via warmtewisselaars in de bodem gebracht. Hiermee wordt gezorgd voor een energetische balans van de bronnen.

Links onderin is de warme- en koudebron getekend, met daarboven de CTR. Vanuit daar gaat water met een temperatuur van ongeveer 11°C door het distributieleidingnet naar de woningen. De bronenergie wordt, met een nagenoeg constante temperatuur, op de leveringsgrens (voor de warmtepomp) afgeleverd

in de woning. De warmtepomp wordt door de bewoner gehuurd of aangeschaft. Het elektriciteitsverbruik voor de warmtepomp komt voor rekening van de bewoner en wordt, zoals al het andere elektriciteitsverbruik in de woning, geregistreerd op de meter van de elektriciteitsaansluiting in de woning. De bewoner kan voor dit elektriciteitsverbruik dan ook zijn eigen leverancier kiezen. Voor de warmtepomp is een tussenmeter geplaatst, die het stroomverbruik van de warmtepomp registreert. De keuze om te gaan verwarmen, koelen of warm tapwater te maken wordt vervolgens in de woning door de bewoner gemaakt.

